

دانشگاه جامع علمی کاربردی

واحد ۳۴

گروه گرافیک

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی

گرایش گرافیک

عنوان :

بررسی استفاده از گره چینی در طراحی نشانه

(از دوره‌ی پهلوی تا به حال)

استاد راهنما :

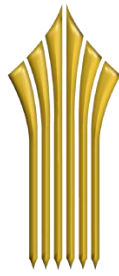
خانم زهرا جعفرقلی زهتاب

نگارش :

انسیه افراشته

اسفندماه ۹۲

صلى الله عليه وسلم

دانشگاه جامع علمی کاربردی

واحد ۳۴

گروه گرافیک

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی

گرایش گرافیک

عنوان :

بررسی استفاده از گره چینی در طراحی نشانه

(از دوره‌ی پهلوی تا به حال)

استاد راهنما :

خانم زهرا جعفرقلی زهتاب

نگارش :

انسیه افراشته

اسفندماه ۹۲

با تقدیر و تشکر از استاد گرامی، سرکار خانم زهتاب

و پدر و مادر عزیزم که مرا در

این راه همراهی کردند.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	
مقدمه.....	۱
فصل اول - بررسی گره چینی	
۱-۱- گره سنتی یا گره چینی چیست؟.....	۳
۱-۲- تعریف گره چینی.....	۳
۱-۳- اجزای گره.....	۴
۱-۳-۱- واگیره	۴
۱-۳-۲- واحد گره(زمینه گره)	۴
۱-۳-۳- آلت گره	۵
۱-۴- پیدایش نام آلت‌های گره	۹
۱-۵- رسم گره	۱۱
۱-۶- زمینه	۱۳
الف) گره‌های زمینه مربع	۱۳
ب) گره‌های زمینه مستطیل	۱۸
۱-۷- فرآیند تولید.....	۲۳
۱-۸- نمونه‌های تاریخی.....	۲۴
فصل دوم - نشانه‌شناسی و آرم	
۲-۱- رویکرد نشانه‌شناسی.....	۲۶
۲-۲- خاستگاه نشانه‌شناسی	۲۷
۲-۳- زبان‌شناسی نشانه‌شناسی	۲۸

۳۰	۲-۴- تعریف واژه «آرم»
۳۰	۲-۵- انواع گوناگون لوگو
۳۱	۲-۶- آرم نوشتاری یا Logotype
۳۵	۲-۷- آرم شمایی Logo iconique یا Icotype
۳۶	۲-۸- انواع رابطه دال و مدلول در آرم‌های شمایی
۳۸	۲-۸-۱- نشانه‌های نمایه‌ای Indexique
۳۸	۲-۸-۲- نشانه شمایی Iconique
۳۹	۲-۸-۳- نشانه نمادین
۳۹	۲-۹- آرم تلفیقی Logo mixte
۴۱	۲-۱۰- نقش نشانه در فرآیند ارتباط
۴۴	فصل سوم- گزارش پژوهش (بررسی چگونگی استفاده از گره‌چینی در طراحی نشانه)
۴۹	فصل چهارم- کار عملی
۵۴	منابع

چکیده

هدف پژوهش حاضر، آغاز بحث در زمینه بررسی استفاده از گره چینی در طراحی نشانه است. تا چند گاه پیش تصور می‌رفت که با تکیه بر مهارت‌های دوران تحصیلات دانشگاهی، می‌توان به عنوان یک طراح گرافیک کار کرد! نقش مخاطبان، کاملاً بی‌رنگ بود و انتخاب شیوه‌های بیان پیام را تماماً شخصی و بنا بر سلیقه فردی خود می‌دانستیم و فقط در نهایت به تعدادی منتقد در دایره زندگی حرفه‌ای و تحصیلی خود، فکر می‌کردیم. ضرورت شناخت گره چینی و به ویژه، نقش ارتباطی این وسیله پیام‌رسان، از آن زمان در اولویت فکری و کاری قرار گرفت. در طول زمان مطالعه و پژوهش دریافتم که نخست، باید اصل گره‌ها را تحلیل و دسته‌بندی شود، پس از آن رابطه تعاملی - اثر گذاری و اثر پذیری - آن‌ها با نشانه مورد پژوهش و بررسی بعدی قرار گیرد. هدف بررسی استفاده از آن، کشف قاعده‌های «خواندن» تصویر و درک معناهای آن از طریق شناخت عناصر تجسمی یا وجه ظاهری آلت که به تحلیل گره چینی می‌پردازد.

بررسی گره چینی بررسی علمی نشانه‌هاست و مانند علوم دیگر، دارای اصول، قواعد و روش‌های مبتنی بر مشاهده، آزمون و جستجو بر اساس معیارهای عینی است.

بخش مهم این پژوهش کوششی برای دست یافتن به یک روش تحقیق یا متدولوژی شایسته برای شناخت هر چه بهتر ماهیت گره چینی بوده است. در آغاز فصل سوم رساله حاضر، روش تحقیق به کار رفته را به تفصیل شرح داده‌ام، بدان امید که به الگویی برای پژوهشگران این رشته دست یافته باشد. مخاطبان رساله حاضر بیشتر پژوهشگران و دانشجویان رشته‌های تجسمی هستند لیکن، گمان دارم این اثر، برای دیگر علاقمندان به کسب اطلاعات لازم درباره علم بررسی استفاده از گره چینی در طراحی نشانه، در تحلیل آن سودمند واقع گردد.